

Gdańsk, 1 września 2021r.

dr hab. Maria Kaźmierczak, prof. UG
Zakład Badań nad Rodziną i Jakością Życia
Instytut Psychologii
Uniwersytet Gdański

**Ocena osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego
i popularyzatorskiego dra Petera K. Jonasona
opracowana w ramach postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia**

Uwagi ogólne

Dr Peter K. Jonason dyplomy i stopnie naukowe zdobywał w USA, choć w dorobku Habilitanta zauważalny jest przede wszystkim wysoki stopień internacjonalizacji działalności naukowej. W 2003 roku ukończył studia w zakresie nauk o komunikacji na University of Connecticut. W 2009 roku obronił doktorat z psychologii na New Mexico State University. Tytuły pracy magisterskiej i rozprawy doktorskiej sugerują, że zainteresowania Habilitanta od początku kariery koncentrowały się wokół problematyki nawiązywania relacji intymnych. Dr Jonason pracował dotychczas na uczelniach w USA (jako profesor wizytujący i wykładowca studiów podyplomowych) i w Australii (jako wykładowca i starszy wykładowca). Obecnie jest zatrudniony jako adiunkt na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz na Uniwersytecie w Padwie (IT) jako profesor nadzwyczajny. Przebieg kariery naukowej odzwierciedla podejście Habilitanta do uprawiania nauki, jako że realizowane przez Petera K. Jonasona projekty badawcze mają zwykle charakter międzynarodowy.

Po obronie doktoratu zainteresowania naukowe Habilitanta zaczęły wykraczać poza tematykę relacji seksualnych. Z pewnością należy uznać dra Petersona za autorytet w obszarze badań nad cechami Mrocznej Triady, których pomiaru dokonuje obecnie narzędziami własnego autorstwa, adaptowanymi w różnych krajach (m.in. w Polsce). Publikacje Habilitanta można lokować zarówno w obszarze psychologii osobowości i różnic indywidualnych jak i psychologii społecznej (w tym międzykulturowej). Dr Jonason przejawia wysoką aktywność w zakresie popularyzacji wyników własnych badań, regularnie uczestniczy w konferencjach naukowych i współpracuje z otoczeniem społecznym.

Ocena zgłoszonego osiągnięcia naukowego (zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2b Ustawy)

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2b Ustawy dr Peter K. Jonason wskazał cykl dziesięciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych zatytułowany „Modele ewolucyjne cech Mrocznej Triady” (Evolutionary models of the Dark Triad traits). Wszystkie z uwzględnionych w osiągnięciu artykułów zostały opublikowane w czasopiśmie z listy JCR, a punktacja przyznana za te artykuły to 100 lub 140 punktów MNiSW, IF między 2.22 a 3.67. Prace zostały opublikowane w latach 2009 – 2020 i ich zasięg międzynarodowy jest szeroki. W trzech publikacjach Habilitant jest jedynym autorem. We wskazanych pozostałych publikacjach dwu- lub wieloautorskich jest pierwszym autorem. Z Autoreferatu oraz oświadczeń autorskich współautorów poszczególnych publikacji wynika, że wkład Habilitanta w ich powstanie każdorazowo był znaczny. Dr Jonason z pewnością rozwija swoje zainteresowania badawcze w ramach omawianego obszaru inicjując, koordynując czy realizując kolejne projekty badawcze, za których omówienie teoretyczne z pewnością odpowiada w stopniu znacznym lub całkowicie (w przypadku publikacji jednoautorskich). Żałuję jednak, że w części „Wykaz osiągnięć” Habilitant wprost nie wyszczególnił, na czym polegał Jego wkład merytoryczny w powstanie każdej pracy (zgodnie z zaleceniem RDN). Cykl publikacji należy ocenić jako ogólnie tematycznie spójny, złożony z publikacji poświęconych głównie Mrocznej Triadzie (pomiar, źródła, korelaty, pozytywne i negatywne konsekwencje), choć również dotyczących nawiązywania intymnych relacji. Dorobek Habilitanta jest ponadprzeciętnie bogaty jak na standardy postępowania habilitacyjnych i okazjnie trudno stwierdzić, jakie przesłanki stały za wyborem akurat tych a nie innych publikacji do osiągnięcia naukowego. Nie jest to oczywiście zarzut a raczej wyraz konsekwencji i wytrwałości Habilitanta w publikowaniu efektów własnej pracy naukowej,

prowadzonej międzynarodowo, w wielu zespołach badawczych (w tym w Polsce, ostatnio głównie z badaczami z UKSW).

Dokonując oceny merytorycznej osiągnięcia warto zacząć od odwołania się do stwierdzenia Habilitanta, który za swój największy wkład w badania nad cechami Mroczonej Triady uznaje analizę teoretyczno-empiryczną ich predyktorów, korelatów, kontekstu społeczno-kulturowego (w tym znaczenia czynnika płci oraz ról kobiecych i męskich) czy konsekwencji dla relacji interpersonalnych (zwłaszcza intymnych) z perspektywy teorii ewolucyjnych. Bazuje na tezach teorii historii życia (*life history theory*, Wilson, 1975), omawiając takie zagadnienia jak ocena swojego dzieciństwa lub strategię nawiązywania relacji intymnych z uwzględnieniem różnic płci, jak również analizując różnice indywidualne w zakresie postaw społecznych. Rozważaniom tym przyświeca teza, że cechy Mroczonej Triady, podobnie jak inne cechy osobowości, służą celom adaptacyjnym, z czym trudno się nie zgodzić, jako że jest to jedna w powszechnych tez formułowanych w obszarze psychologii osobowości i różnic indywidualnych. Jednym z podstawowych a jednocześnie powstałych ponad dekadę temu artykułów Habilitanta dotyczących powyższej problematyki jest ten zatytułowany *Living a fast life: The Dark Triad and Life History Theory* (współautorzy: Koenig, Bryan L., i Tost, Jeremy). Autorzy przeprowadzili dwa badania łącząc Mroczną Triadę ze strategią reprodukcji K oraz z tendencjami do podejmowania ryzyka. Uzyskane wyniki doprowadziły Autorów do zaakcentowania szczególnie „mroczonej” strony psychopatii jako najsilniej związanej z maksymalizacją własnych zysków w krótkoterminowej perspektywie czasowej (*living a fast life*). A zatem, niniejsza publikacja podkreśla również duże znaczenie badań nad subkliniczną psychopatią. Zważywszy na to, że cechy osobowości mogą służyć przetrwaniu i reprodukcji w określonych ekologicznych niszach a w innych im przeszkadzać, obrany kierunek teoretyczno-empirycznych analiz w tej i kolejnych publikacjach Habilitanta wydaje się słuszny. Jednak choć zdaję sobie sprawę z bezpośrednio prezentowanego przez Habilitanta określonego osadzenia teoretycznego Jego dorobku, to zarówno w omawianym artykule jak i w tych, gdzie prowadzony jest pogłębiony dyskurs z obszaru psychologii osobowości i różnic indywidualnych brakuje mi choćby nawiązania do badań nad temperamentem, zwłaszcza w ujęciu cechowym. Można odwołać się tu do rozważań polskich autorów i przywołać choćby teoretyczną perspektywę proponowaną przez Jana Strelaua i Bogdana Zawadzkiego, którzy akcentują znaczenie mechanizmów regulacji poziomu aktywacji a więc cech temperamentu jako rdzenia osobowości podkreślając jednocześnie, że wartość adaptacyjna cech osobowości będzie podlegała zmianie w różnych kontekstach społecznych. Dodając perspektywę rozwojową, o której w Autoreferacie

wspomina Habilitant, można też w tym przypadku odwołać się do rozważań Mary K. Rothbart i Jej zespołu. Z tej racji uważam, że w przyszłych publikacjach Habilitanta warto uwzględnić aspekt temperamentu. We wspomnianym powyżej artykule dra Jonasona taka dyskusja mogłaby zostać przeprowadzona w odniesieniu do psychopatii, szeroko omawianej w obszarze psychologii temperamentu.

W innym artykule, zatytułowanym *Bright lights, big city: The Dark Triad traits and geographical preferences* Habilitant kontynuuje swoje rozważania na temat Mrocznej Triady, przewidując jej znaczenie dla preferencji dotyczących miejsca zamieszkania (w różnym natężeniu dostarczającego bodźców czy stymulacji). Jest to cykl trzech badań z autorskimi narzędziami zastosowanymi do pomiaru Mrocznej Triady. W tych pomysłowych badaniach Autor konkluduje, że wyższe natężenie cech Mrocznej Triady sprzyja poszukiwaniu rejonów zamieszkania stwarzających więcej możliwości do eksploracji, z dostępem do uzyskiwanej szybko stymulacji. Ponownie, brakuje mi tu rozważań na temat cech temperamentu, a nawet uwzględnienia ich pomiaru w modelu badawczym (być może w polskiej psychologii jest to szerzej analizowane zagadnienie; m.in. rola makrośrodowiska o określonej wartości stymulacyjnej dla procesów regulacji stymulacji u osób mniej lub bardziej reaktywnych w badaniach Andrzeja Eliasza). Wydaje się, że taki zabieg wzbogaciłby również interpretację uzyskanych wyników.

Chciałabym następnie przejść do publikacji przygotowanej w formie standardowej dla prezentacji nowego narzędzia badawczego (pt. *The Dirty Dozen: A concise measure of the Dark Triad. Psychological Assessment*; współautorstwo: Webster, Gregory D.). Artykuł przedstawia założenia, etapy opracowania i weryfikacji właściwości psychometrycznych 12-itemowej skali mierzącej narcyzm, psychopatię i Makiawelizm. Jest to praca powszechnie cytowana a zatem silnie oddziałująca na rozwój dyscypliny. Wyróżnia się pod kątem zaplanowanego cyklu badań (choć na łatwo dostępnych i niereprezentatywnych grupach osób badanych) i sprawnie prowadzonej oraz pogłębionej dyskusji skoncentrowanej na różnych aspektach metodologii pomiaru. Z pewnością innowacyjność i nacisk na ekonomiczność w podejściu do pomiaru Mrocznej Triady zaowocowała zwiększonym zainteresowaniem tym tematem wśród naukowców. Autorzy zdają sobie sprawę nie tylko z użyteczności ale i z ograniczeń proponowanego narzędzia badawczego, czemu dają wyraz w dyskusji zwracając uwagę na m.in. niekliniczny charakter skali oraz na potencjalne wątpliwości natury teoretycznej wynikające z zastosowanego kompromisu między efektywnością a precyzją pomiaru trzech konstruktów. Po zapoznaniu się z tekstem można było się spodziewać, że dr Jonason będzie podejmował działania w kierunku weryfikacji trafności skali w różnych

kontekstach społecznych, z zastosowaniem różnorodnych paradygmatów badawczych czy we współpracy międzynarodowej. I rzeczywiście, te oczekiwania w znakomitej większości realizują się w późniejszych publikacjach Habilitanta. Przykładowo, w imponującej publikacji pt. *Country-level correlates of the Dark Triad traits in 49 countries* (współautorstwo z Magdaleną Żemojtel-Piotrowską, Jarosławem Piotrowskim i in.), Habilitant podjął się analizy Mrocznej Triady (średnie poziomy i wybrane korelaty) w 49 krajach ($N = 11,723$) i wraz z międzynarodowym zespołem uzyskał szereg szczegółowych wyników, których syntezy próbował, w sposób udany, dokonać. Wydaje się jednak, że zespół jest jeszcze na drodze do sformułowania globalnych wniosków. Z pewnością niezwykle wartościowym jest to, że autorzy zwrócili uwagę na szczególne znaczenie kontekstu kulturowego dla narcyzmu, jak również nawiązali do problematyki ról płciowych w tak merytorycznie bogatym projekcie badawczym.

Warto przy tym zaznaczyć, że pomiaru Mrocznej Triady Habilitant dokonywał również (m.in. w 2 publikacjach ujętych w osiągnięciu) za pomocą innej skali własnego współautorstwa (z Delroyem L. Paulhusem), zawierającej 27 stwierdzeń (The Short Dark Triad), jak i w początkowych etapach swojej kariery naukowej z wykorzystaniem trzech autonomicznych kwestionariuszy. W artykule zatytułowanym *How "dark" personality traits and perceptions come together to predict racism in Australia* Habilitant pokazał znaczenie cech Mrocznej Triady w badaniu zaplanowanym i zrealizowanym w odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne. Autor odwołał się w publikacji do zamieszek na tle rasowym w Sydney, w Australii. Biorąc pod uwagę wywód prowadzony w Autoreferacie, Habilitant kontynuował rozważania nad systemami motywacyjnymi i konsekwencjami wynikającymi z różnic indywidualnych w zakresie Mrocznej Triady. Wykazał między innymi, że Mroczna Triada może być predyktorem postaw rasistowskich, przede wszystkim poprzez szczególną percepcję rzeczywistości społecznej, grup społecznych czy wreszcie siebie jako uczestnika życia społecznego. Tego typu wnioski pojawiają się zresztą w innych, licznych publikacjach Habilitanta, np. gdy pisze o stosunku do uchodźców w Polsce czy o percepcji ograniczeń związanych z pandemią COVID w Polsce. A zatem dr Jonason łączy dyskurs nad cechami osobowości z analizą zjawisk społeczno-kulturowych. Percepcję kolejnych sytuacji społecznych przez osoby o różnym natężeniu cech Mrocznej Triady, choć w zgoła odmiennym kontekście, Habilitant analizował (współautorstwo z Ryne A. Shermanem) w artykule pt. *Personality and the perception of situations: The Big Five and Dark Triad traits*. Autorzy wykazali, że osoby bardziej Makiawelistyczne, narcystyczne i psychopatyczne postrzegają wyselekcjonowane sytuacje społeczne pozytywnie, jako m.in. okazje do

nawiązania relacji seksualnych, pomimo dostrzegania określonych zagrożeń. Autorzy konkludują zatem, że zespoły czy wzorce pewnych charakterystycznych dla Mroczonej Triady (i nie tylko) zachowań powstają w oparciu o wspomnianą percepcję, emocje i motywacje. W artykule Autorzy odwołują się do teorii cech oraz teorii socjoanalitycznej Hogana. W kontekście uwzględnionego w publikacji zagadnienia pięcioczynnikowej struktury osobowości warto by również odwołać się do tezy Dana P. McAdamsa.

W tym miejscu chciałabym nawiązać do artykułu z 2009 roku (pt. *The Dark Triad: Facilitating a Short-Term Mating Strategy in Men*; współautorzy: Li, Norman P., Webster, Gregory D., & Schmitt, David P.), w którym Habilitant wraz z zespołem zestawili zagadnienie Mroczonej Triady ze strategiami nawiązywania relacji seksualnych. Artykuł, jak Habilitant pisze w Autoreferacie, wzbudził zainteresowanie nie tylko wśród badaczy ale i medialne. Z pewnością Autorzy podjęli się analizy zagadnienia obecnie, choć nie wtedy, szeroko opisywanego (m.in. współcześnie często analizowana charakterystyka tzw. psychopatów korporacyjnych czy tocząca się dyskusja nad deficytami określonych wymiarów empatii u psychopatów). Oceniana publikacja, która ukazała się w prestiżowym czasopiśmie, stanowi ważny głos, raczej koncepcyjny niż empiryczny (badanie korelacyjne z udziałem stosunkowo niewielkiej grupy studenckiej w USA), w prowadzonej przez Autora dyskusji nad Mroczną Triadą i jej znaczeniem dla bliskich relacji. Myślę zatem, że można zgodzić się z Habilitantem, że stawiane tezy były ówczesznie pionierskie i zwracające uwagę opinii publicznej na zaskakujące znaczenie niepożądanych społecznie cech osobowości w kontekście stereotypów płci i zachowań seksualnych. A problematyka kształtowania relacji intymnych to ważny element recenzowanego osiągnięcia naukowego. Kolejnym przykładem powiązania Mroczonej Triady z zachowaniami seksualnymi jest cykl czterech badań opisany w artykule pt. *Playing Hard-to-Get: Manipulating One's Perceived Availability as a Mate* (współautorstwo z Normanem P. Li). Autorzy wykazali m.in. silniejsze skłonności do kreowania własnego wizerunku jako partnera trudno dostępnego w relacjach seksualnych u osób bardziej Makiawelistycznych. Autorzy szeroko analizowali ponadto kwestie płci i ról płciowych w kontekście taktyk znalezienia partnera seksualnego. Problematykę tę Habilitant rozwinął w dwóch kolejnych artykułach, w których niejako odszedł od zagadnienia Mroczonej Triady.

I tak, w artykule zatytułowanym *Relationship Dealbreakers: Traits People Avoid in Potential Mates* (współautorzy: Garcia, Justin R., Webster, Gregory D., Li, Norman P., & Fisher, Helen E.) Autorzy zajęli się wzorcami dotyczącymi atrybutów odrzucających w związkach intymnych w innowacyjnym i złożonym projekcie badawczym. Analizowali różne

typy związków i koncentrowali się na efektach płci jak i wieku. Jest to tematyka obecna również w innych badaniach i publikacjach Habilitanta. Inna publikacja (pt. *Four functions for four relationships: Consensus definitions in university students*), włączona do osiągnięcia naukowego, choć w Autoreferacie stanowiąca część „dodatkowych zainteresowań badawczych”, również nie uwzględnia kwestii Mrocznej Triady. Na tle innych prac uwzględnionych w osiągnięciu, można ją uznać za mniej innowacyjną czy przyczynkarską, choć można stwierdzić, że stanowi teoretyczno-empiryczną bazę pod rozwój dalszych zainteresowań Habilitanta w kierunku analizy motywacji do nawiązywania zachowań seksualnych u kobiet i mężczyzn. Trudno jednak jednoznacznie stwierdzić, dlaczego te ostatnie dwie a nie inne publikacje z bogatego dorobku Habilitanta zostały włączone do recenzowanego osiągnięcia biorąc pod uwagę jego tytuł. Z pewnością jednak publikacje te akcentują ewolucyjną perspektywę analizy nie tyle cech Mrocznej Triady co zachowań seksualnych.

Podsumowując, cykl publikacji wskazanych jako osiągnięcie naukowe cechuje wysoki poziom merytoryczny, oryginalność zarówno w aspekcie formułowania oczekiwań badawczych jak i ich empirycznej weryfikacji, a prowadzony przez Habilitanta dyskurs systematycznie rozwija i poszerza wiedzę na temat cech Mrocznej Triady i relacji seksualnych z perspektywy ewolucyjnej. Dorobek Habilitanta jest rozpoznawalny i szeroko cytowany, a badania realizowane są w zespołach międzynarodowych. Niezaprzeczalnym osiągnięciem Habilitanta jest opracowanie narzędzi do pomiaru cech Mrocznej Triady. Zaprezentowany cykl publikacji stanowi raczej przegląd różnych wątków teoretyczno-empirycznych podejmowanych przez dra Jonasona w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, jednak Autoreferat wyraźnie wskazuje, że owe wątki układają się w spójną całość. Moja ocena osiągnięcia naukowego dra Petera K. Jonasona jest zatem jednoznacznie pozytywna, jako że stanowi ono znaczny wkład w rozwój psychologii, dzięki czemu spełnia warunek „Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce” (art. 219, ust.1, pkt. 2).

Ocena pozostałego dorobku naukowego Habilitanta

W pozostałym dorobku doktora Petera K. Jonasona widocznych jest kilka wiodących wątków odnoszących się do bliskich związków oraz osobowości. Habilitant grupuje swoją aktywność naukowo-publikacyjną w trzy obszary zainteresowań naukowych:

1) Niebinarne wzorce związków.

- 2) Systemy doboru płciowego (w tym: Odrzucanie vs. akceptowanie partnerów; Głębsze zanurzanie się w szczegółowe preferencje).
- 3) Miłość i seks dla wszystkich.

Poza publikacjami zgłoszonymi jako osiągnięcie naukowe dorobek naukowy dra Jonasona, który wykazał w dokumentacji i wyselekcjonował z uwagi na rok ukazania się (począwszy od 2015 roku), obejmuje: 82 publikacje naukowe w czasopiśmie znajdujących się na listach JCR (oraz 3 w druku) oraz 9 rozdziałów opublikowanych w latach 2012-2018 w pracach zbiorowych w języku angielskim oraz jeden w druku. W przypadku rozdziałów Habilitant jest w większości pierwszym autorem. Zaprezentowany dorobek publikacyjny wskazuje na wyróżniające się umiejętności Habilitanta w zakresie współpracy z różnymi zespołami badawczymi, w tym międzynarodowymi.

Wskaźniki bibliometryczne:

Liczba cytowań, bez autocytowań, publikacji według bazy Web of Science (WoS) oraz Publons przekracza 4 tysiące.

Indeks Hirscha przekracza 30, a dokładna jego wartość zależy od bazy (Publons lub Web of Science).

Dorobek dra Jonasona jest ponadprzeciętnie bogaty, a wskaźniki oddziaływania prac wyróżniają się. Należy ponadto uznać, że dorobek publikacyjny Habilitanta zasługuje na wysoką ocenę w aspekcie jakościowym.

Z uwagi na to, że przedstawiony do recenzji dorobek publikacyjny jest tak bogaty, Habilitant wybiera w dokumentacji określone prace tak, aby lepiej zobrazować charakterystykę danego obszaru tematycznego. A mianowicie, w przypadku pkt. 1) Habilitant skoncentrował się na zjawisku związków typu „*booty call*” i wraz ze współautorami dokonał ich psychologicznej i socjologicznej charakterystyki. Autorzy opierają się na analizie potrzeb realizowanych przez kobiety i mężczyzn w związkach. A zatem, odnoszą się do zagadnień różnych typów związków (poza stabilnymi i przelotnymi), ról płciowych czy repertuaru zachowań seksualnych w relacjach intymnych. Z pewnością jest to oryginalny obszar rozważań teoretyczno-empirycznych, zwłaszcza że Autorzy publikowali swoje pierwsze prace na ten temat ponad dekadę temu. Doceniam również pogłębione rozważania na temat profili osobowościowych osób angażujących się w tego typu związki.

Swoje zainteresowania badawcze w ramach obszaru 2) Habilitant rozwijał od czasu otrzymania stopnia doktora. Niejako na kontrze do zauważalnych w literaturze naukowej trendów, zajął się wraz z zespołem analizą nie tyle atrybutów skłaniających ludzi do nawiązywania relacji intymnych ("rokujących"), a atrybutami odrzucającymi opcję nawiązania takich relacji. Nieco zaskakujące jest, że Habilitant powołuje się w Autoreferacie na te same publikacje w prezentacji głównego osiągnięcia oraz w części traktującej o dodatkowych zainteresowaniach. Jak rozumiem, zabieg ten ma za zadanie pokazać kontekst rozwoju owych zainteresowań. Habilitant bowiem brał udział w szeroko zakrojonych projektach, w tym prowadzonych z wykorzystaniem aplikacji randkowych. Uważam, że taka metodologia badania zwiększyła szanse na jeszcze trafniejszy opis rzeczywistości niż stosowane często w tego typu badaniach (zresztą też przez Habilitanta w innych publikacjach) eksperymentalne symulacje. Za interesujące uważam analizy dotyczące odmiennych sytuacji na „rynku randkowym” kobiet i mężczyzn, zwłaszcza w obliczu popularności aplikacji stworzonych do nawiązywania relacji romantycznych online. Z pewnością wartościowe są ponadto pojawiające się w tym obszarze wątki związane z cechami osobowości (m.in. jako czynnikami wyjaśniającymi różne reakcje kobiet i mężczyzn na cechy rokujące i odrzucające potencjalnych partnerów w związkach) czy międzykulturowe (kultura Wschodu vs. kultura Zachodu). Habilitant coraz silniej koncentruje się na pogłębionych analizach preferencji partnerskich kobiet i mężczyzn odwołując się do bardziej globalnie rozumianych czynników osobowości czy kompetencji jako możliwych predyktorów owych wyborów.

Zainteresowania Habilitanta psychologią osobowości oraz obszarem badań nad relacjami intymnymi zauważalne są również w tematyce analizowanej w pkt. 3) zainteresowań badawczych. Cieszę się, że Habilitant podjął temat zależności między cechami osobowości uznawanymi za patologiczne a preferencjami w zakresie relacji seksualnych. Jest to też zagadnienie wpisujące się w węższy obszar badań nad konsekwencjami różnic indywidualnych w zakresie temperamentu i z pewnością wciąż zaniedbany. Łączenie m.in. impulsywności z preferencjami w kierunku krótkoterminowych relacji seksualnych uzupełnia naszą wiedzę z zakresu konsekwencji różnie funkcjonujących mechanizmów regulacji bodźców czy szerzej, wrażliwości na owe bodźce (małej w przypadku wspomianej psychotyczności czy impulsywności). Habilitant podkreśla w tym przypadku znaczenie preferencji nagród natychmiastowych lub odroczonej. Jako badaczka psychologii rodziny doceniam również wątki odnoszące się do rodziny pochodzenia jako źródła przewidywania funkcjonowania w dorosłości.

Należy uznać, że dorobek publikacyjny Habilitanta w aspekcie ilościowym i jakościowym zasługuje na wysoką ocenę jako w pełni spełniający kryteria habilitacyjne. Zwraca uwagę konsekwencja w realizacji zainteresowań badawczych i systematyczny ich rozwój oraz wyróżniające się umiejętności współpracy międzynarodowej i publikowania jej rezultatów. Kreatywność w opracowywaniu projektów badawczych, które pozwalają na uzyskanie interesujących rezultatów przyniosła nawet dr Jonasonowi IgNobla (2014) w dziedzinie psychologii za oryginalne badania nad Mroczną Triadą (współautorstwo wyróżnionego artykułu: Amy Jones i Minna Lyons).

Ponadto, w 2019 roku dr Jonason zdobył finansowanie z Narodowego Centrum Nauki (w ramach konkursu OPUS; tytuł grantu: *The extended phenotype meets Tinder: How personality manifests itself in online dating applications [Poszerzony fenotyp trafia na Tindera: Jak osobowość przejawia się w aplikacjach randkowych online]*) na projekt badawczy zgodny z Jego obecnymi zainteresowaniami i wskazanymi kierunkami rozwoju naukowego. Habilitant aktywnie uczestniczy w konferencjach naukowych. Był wielokrotnie zapraszany do wygłaszania wykładów i wystąpień konferencyjnych oraz uczelnianych (wydziałowych), również w Polsce (UKSW; Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej).

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich

Istotnym dopełnieniem aktywności naukowej Habilitanta jest Jego działalność organizacyjna i dydaktyczna. Dr Jonason przewodniczył dwóm konferencjom psychologicznym w Australii i brał udział w organizacji/komitecie naukowym dwu kolejnych (we Włoszech i w Polsce). Warto również wspomnieć o tym, że dr Jonason stworzył (Founding President) towarzystwo naukowe (tj. Australasian Society for Human Behaviour and Evolution) w Australii w 2018 roku. Deklaruje również członkostwo w czterech innych stowarzyszeniach/organizacjach naukowych. W 2019 roku zaś został stypendystą programu Ulam z NAWA, gdzie jako profesor wizytujący przebywał na UKSW w Warszawie (pobyt dydaktyczno-naukowy), który jak się zdaje zaowocował podjęciem pracy w UKSW, w Centrum Psychologii Międzykulturowej. Ponadto, dr Jonason wyróżnia się aktywnością w zakresie recenzowania projektów oraz publikacji naukowych, co jest kolejnym dowodem na Jego ogromne zaangażowanie jako badacza w funkcjonowanie nauki. Pełni funkcję Redaktora Naczelnego sekcji Evolutionary Psychology, *Frontiers in Psychology*. Jest Redaktorem Prowadzącym w naukowych czasopismach: *Personality and Individual Differences* (Special

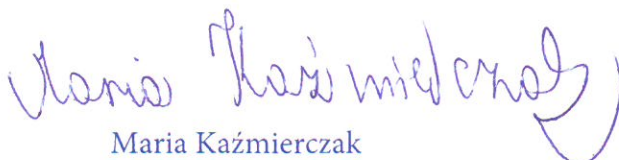
Issues and Reviews), Evolutionary Behavioral Sciences, PLOS One. Jest ponadto członkiem rad naukowych kilku czasopism psychologicznych, głównie z obszaru psychologii osobowości/różnic indywidualnych i społecznej. Habilitant przejawia również dużą aktywność w obszarze popularyzacji nauki, m.in. występując w mediach jako psycholog i badacz.

W trakcie swojej kariery Habilitant był wykładowcą kilku uczelni, m.in. w Australii, USA i w Polsce. Prowadzi(ł) liczne zajęcia dydaktyczne z zakresu psychologii społecznej, psychologii osobowości czy statystyki i metod badawczych. Pełnił również funkcję promotora prac magisterskich.

Podsumowanie i ostateczna konkluzja

Z pewnością ocena badacza realizującego swoją karierę naukową głównie poza Polską, którego dorobek naukowy, organizacyjny i dydaktyczny cechuje wysokie umiędzynarodowienie, jest wyzwaniem. Doktor Peter K. Jonason to badacz wyróżniający się z jednej strony dojrzałością i samodzielnością w opracowywaniu kolejnych projektów badawczych realizowanych konsekwentnie i często z rozmachem. Z drugiej strony, to naukowiec wykazujący wysoką skuteczność (mierzoną choćby naukowymi publikacjami) we współpracy międzynarodowej, którą obecnie kontynuuje również w Polsce. Warto podkreślić, że zwłaszcza badania Habilitanta nad cechami Mrocznej Triady znajdują uznanie w środowisku naukowym. W mojej ocenie zatem osiągnięcia naukowe Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.

W związku z powyższym uważam, że recenzowany dorobek w zupełności spełnia warunki stawiane w aktualnym „Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. 2020, poz. 85, z późniejszymi zmianami, art. 219) kandydatom do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Tym samym wnioskuję o dopuszczenie dra Petera K. Jonasona do dalszych kroków postępowania habilitacyjnego.

Maria Kaźmierczak